

Гончаренко, Т.Л. Технологічний підхід до підготовки вчителя фізики до проєктувальної діяльності. Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. [«Актуальні проблеми природничо-математичної освіти в середній і вищій школі»] (Херсон, 26-28 червня 2014 р.)/ МОН України, Херсонський державний університет. – Херсон: ПП В.С. Вишемирський, 2014. – С.165-166.

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ФІЗИКИ ДО ПРОЄКТУВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

Гончаренко Тетяна Леонідівна

Херсонський державний університет

Підготовка вчителя до інноваційних видів діяльності сьогодні є одним із шляхів забезпечення реформування освіти та обумовлює необхідність проведення наукових розвідок, осмислення їх результатів та розробки технології підготовки вчителя фізики до проєктування навчального процесу, як одного з головних видів цієї діяльності.

Технологію підготовки вчителя фізики до проєктування навчального процесу у післядипломній освіті (ПО) ми будемо розглядати як *технологію* формування та розвитку у ПО готовності вчителя фізики до проєктування навчального процесу (НП), яка включає систему методів, форм і засобів організації цього процесу, орієнтовану на досягнення передбачуваного результату.

Аналіз досліджень вчених [1; 2] дає можливість виділити *особливості технологічного підходу* до організації освітнього процесу, зокрема, він: створює умови для організації самостійної навчальної діяльності, стимулювання пізнавальної активності тих, хто навчається; забезпечує розвиток особистості, її творчих здібностей, умінь рефлексії, здатності до самокерування своєю навчальною діяльністю, конструктивної або креативної ментальності; сприяє створенню комфортного освітнього середовища; розрахований на забезпечення гармонійного синтезу гуманітарного, загальнопедагогічного і спеціального компонентів професійних освітніх програм, індивідуалізації й інтенсифікації процесу навчання, дієвості контролю діяльності тих, хто навчається й підвищення якості процесу ППО.

Аналізуючи можливості застосування технологічного підходу у

післядипломній освіті, Л. Лісіна [2] стверджує, що основне призначення технологічного підходу в системі ППО полягає в проектуванні та впровадженні спеціальних технологій, спрямованих на вирішення конкретних проблем учителя (професійних і особистісних, які є взаємозалежними).

Під час моделювання технології підготовки вчителів ми враховували психологічні основи цієї підготовки, зокрема акмеологічний, андрагогічний та особистісно-діяльнісний підходи, які передбачають використання активних методів навчання шляхом активного залучення вчителів до опанування досвідом проектувальної діяльності під час розв'язання професійних проектувальних завдань, а також те, якими видами діяльності повинен оволодіти вчитель (для проектувальної діяльності це діагностична, аналітична, гностична, проектувальна, виконавча, контролююча, корегувальна).

Аналіз наявних освітніх технологій з позиції означених вимог дозволив виділити серед них технології: рівневої диференціації, проектну, колективних способів навчання, інтерактивну, інформаційну, застосування та комбінація яких забезпечують продуктивну діяльність учителів на занятті, дозволяючи кожному досягати результатів, відповідно до цілей, зафіксованих в індивідуальній траєкторії розвитку.

Процесуально технологія формування готовності вчителя до проектування НП складається з чотирьох взаємозалежних етапів:

– *етап андрагогічної діагностики* рівня готовності вчителя до проектування НП. Завданням цього етапу є виявлення наявної системи професійних знань і вмінь вчителя, необхідних для здійснення проектування НП, мотивації, спрямованості на творчість у проектувальній діяльності, усвідомлення важливості, місця та ролі педагогічного проектування у цілісній системі професійної педагогічної діяльності та необхідності підвищення рівня своєї проектувальної компетентності. Результат здійснення цього етапу дає можливість викладачу сформулювати групи, визначити цілі й розробити з учителями різного рівня підготовленості до проектувальної діяльності індивідуальні траєкторії розвитку.

– *етап присвоєння проектувальних знань та вмінь* – передбачає збагачення уявлень учителів про цілі, сутність й структуру педагогічного проектування, рівні проектування НП, проектувальну діяльність вчителя як вид професійної діяльності, що визначає його професіоналізм. Учитель аналізує власну професійну проектувальну підготовку та намічає шляхи подальшого професійного становлення.

– *етап трансформації знань і вмінь, необхідних для проектування НП, у досвід виконання проектувальної діяльності* – має на меті збагачення досвіду вчителя з проектувальної діяльності під час виконання практичних завдань на семінарських заняттях, а також блоку самостійної роботи. Особистісна спрямованість діяльності вчителів на цьому етапі навчання проектуванню полягає у визначенні ступеня самостійності під час розробки проекту.

– *етап рефлексії та корегування* – включає як експертну діагностику, так і самодіагностику готовності до проектування навчального процесу на різних рівнях, прогнозування подальшого професійного й особистісного розвитку в напрямі збагачення отриманого проектувального досвіду.

Розроблена технологія підготовки вчителя до проектування НП може здійснюватися в різних формах їх післядипломного навчання: очній, дистанційній, заочній та ін., а також забезпечується розробленими програмою [3] на навчально-методичним посібником [4].

Результативність підготовки вчителя фізики до проектування навчального процесу у ПО може визначатися на основі динаміки позитивних змін по кожному компоненту та готовності в цілому. Оцінка цих змін є підґрунтям для подальшого самовдосконалення.

Література

1. Гончаренко Т. Л. Формування готовності вчителя фізики до проектування навчального процесу у післядипломній освіті : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Гончаренко Тетяна Леонідівна. – Херсон, 2013 – 287 с.
2. Лісіна Л. О. Технологічний підхід в післядипломній педагогічній освіті / Л. О. Лісіна // Вісник Черкаського університету : Серія «Педагогічні науки». – 2008. – Вип. 125. – С. 25-30.
3. Проектування навчального процесу з фізики : [Навч. програма для організаторів

післядипломної освіти, слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників і студентів ВНЗ] / В. Д. Шарко, Т. Л. Гончаренко. – Херсон : Грінь Д. С., 2012. – 80 с.

4. Проектування навчального процесу з фізики : [Навч.-метод. посіб. для організаторів ПО, слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників, методистів системи ПО] / В. Д. Шарко, Т. Л. Гончаренко. – Херсон : Грінь Д. С., 2013. – 196 с.